

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΕΑΣ ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΑΝΕΚΘΕΣΗΣ

Αμαλία Βοναπάρτη

Αρχιτέκτων του Υπουργείου Πολιτισμού

Το Αρχαιολογικό Μουσείο της Κέας κατασκευάστηκε στη δεκαετία του 1970 στην πρωτεύουσα του νησιού, την Ιουλίδα και λειτούργησε έως το 1997 με μικρή διακοπή το 1984 για εργασίες συντήρησης. Δεδομένου ότι πάντα παρουσίαζε έντονα προβλήματα υγρασίας, το 1997 ξεκίνησαν εργασίες επισκευής του Μουσείου οι οποίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Παράλληλα εκπονήθηκε μελέτη επανέκθεσης, η οποία εγκρίθηκε από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (ΚΑΣ).

Το κτήριο αποτελείται από ισόγειο και δύο ορόφους, δεν έχει ιδιαίτερα μορφολογικά στοιχεία και χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη πολλών παραθύρων στις όψεις του. Ο εκθεσιακός χώρος αναπτύσσεται στους δύο ορόφους, εκ των οποίων ο καθένας αποτελείται από δύο αίθουσες σε διάταξη σχήματος T. Οι αίθουσες (I) (α' και β' ορόφου) αποτελούν τα μακρά σκέλη και οδηγούν στις κάθετα εφαιπτόμενες αίθουσες (II) (εικ. 1-2). Επιπλέον, στο μέσον της αίθουσας (I) του πρώτου ορόφου υπάρχει διαμορφωμένος ένας ορθογώνιος υπερυψωμένος χώρος, που δημιουργεί την αίθουσα (Ia). Οι χώροι εκατέρωθεν της αίθουσας (Ia) εξυπηρετούν βοηθητικές λειτουργίες του Μουσείου.

Η μελέτη επανέκθεσης έπρεπε να αντιμετωπίσει τους εξής δεσμευτικούς παράγοντες:

- Τον περιορισμένο εκθεσιακό χώρο (συνολικού εμβαδού 345 τ.μ.).
- Τις μειωμένες επιφάνειες έκθεσης εξαιτίας της ύπαρξης πολλών παραθύρων σε όλους τους τοίχους.
- Τη λειτουργία μιας μόνο θύρας ως εισόδου-εξόδου στις αίθουσες κάθε ορόφου που καθιστά δεσμευτική τη διακίνηση των επισκεπτών.

Με δεδομένους τους παραπάνω παράγοντες η μελέτη

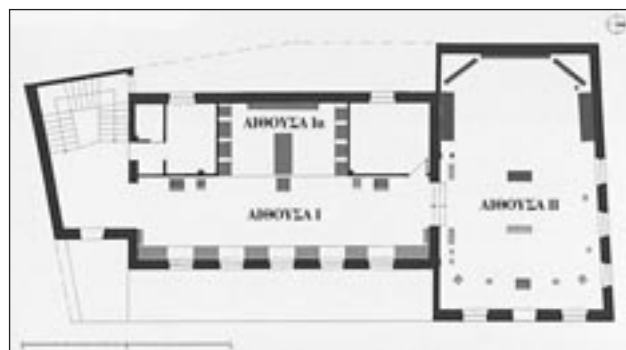
επανέκθεσης, επιλέγοντας έναν σύγχρονο και αποτελεσματικότερο τρόπο παρουσίασης των εκθεμάτων, κινήθηκε στους εξής άξονες:

Η έκθεση ξεκινά κατά χρονολογική εξέλιξη από τον β' όροφο, όπου παραμένει η προϊστορική συλλογή και συνεχίζεται στον α' όροφο, όπου παρουσιάζεται η συλλογή των ιστορικών χρόνων για την καλύτερη στατική επάρκεια του κτηρίου. Στον β' όροφο εξοικονομούνται επιφάνειες έκθεσης και οργανώνεται η πορεία των επισκεπτών με την τοποθέτηση κεντρικής προθήκης δύο όψεων κατά μήκος του άξονα της αίθουσας (I), έτσι ώστε να δημιουργούνται εκατέρωθεν αυτής δύο επιμήκεις διάδρομοι. Ο επισκέπτης εισέρχεται στην αίθουσα ακολουθώντας τον πλατύτερο διάδρομο, που διαμορφώνεται δεξιά (ανατολικά) από την κεντρική προθήκη. Αντίστοιχα λειτουργεί και η τοποθέτηση κεντρικού περιόπτου ελλειψοειδούς βάθρου στην αίθουσα (II), το οποίο φιλοξενεί για πρώτη φορά σημαντικά ευρήματα.

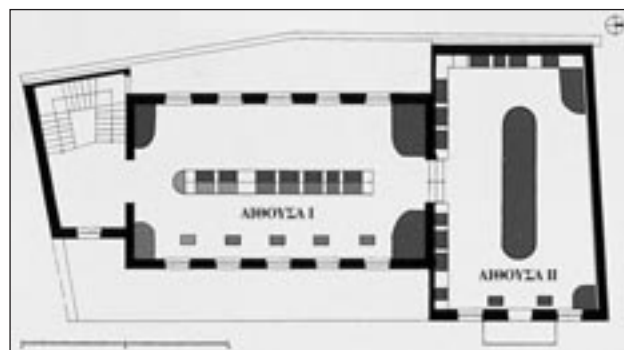
Στον α' όροφο, όπου τα ευρήματα εκτίθενται κατά θεματικές ενότητες, αφήνεται ο επισκέπτης να κινηθεί ελεύθερα. Η ύπαρξη πολλών παραθύρων παρέχει την δυνατότητα πλήρους εκμετάλλευσης του αιγαιοπελαγίτικου φυσικού φωτός.

Το πρόβλημα που δημιουργεί ωστόσο η ύπαρξη των ανοιγμάτων αυτών ως προς την τοποθέτηση προθηκών και ως προς τον έλεγχο του φωτισμού, αντιμετωπίστηκε ως εξής:

Στον β' όροφο, όπου απαιτείται η έκθεση σε προθήκες χάριν της περιοπτης θέασης των εκθεμάτων, τοποθετούνται στην αίθουσα (I) τέσσερα βάθρα με γυάλινο σκέπασμα (φανάρια) παράλληλα και μπροστά στους

Εικ. 1. Κάτοψη του α' ορόφου του Μουσείου

Εικ. 2. Κάτοψη του β' ορόφου του Μουσείου

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΕΑΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΑΝΕΚΘΕΣΗΣ

τοίχους πλήρωσης μεταξύ των παραθύρων. Για τον ίδιο λόγο η βορειοανατολική σειρά των παραθύρων της αίθουσας (II) έκλεισε με την τοποθέτηση ψευδοτοιχίου (πανό), έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η καλύτερη παρουσίαση των ευρημάτων, που εκτίθενται στο κεντρικό ελλειψοειδές βάθρο (κυρίως από πλευράς φωτισμού και προβολής).

Στον 1^ο όροφο κατά μήκος των ανατολικών ανοιγμάτων της αίθουσας (I) που εξασφαλίζουν απρόσκοπτη θέα, τοποθετείται το εποπτικό υλικό της ιστορίας του νησιού, ενώ στους τοίχους πλήρωσης τοποθετούνται αρχιτεκτονικά μέλη. Η κατασκευή αυτή, που προσφέρει ταυτόχρονη ενημέρωση και διαφυγή του βλέμματος στον ελεύθερο χώρο, επιτυγχάνεται με εναλλάξ επιφάνειες, επίπεδες στο ύψος του οπτικού πεδίου του επισκέπτη για τη σωστή παρατήρηση των αρχιτεκτονικών μελών και κεκλιμένες υπό μορφήν αναλογίου, για τη διευκόλυνση της ανάγνωσης του εποπτικού υλικού.

Το ίδιο συμβαίνει και με τα γλυπτά στην αίθουσα (II), προκειμένου να εκτίθενται στο άπλετο φως από τα ανοίγματα. Στη μικρή δυτική αίθουσα (Ia) κλείνουν τα ανοίγματα για την καλύτερη προβολή των επιγραφών και αναγλύφων (εικ. 3-4).

Η θέση και ο σχεδιασμός των προθηκών έγιναν με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται ο συνδυασμός της έκθεσης των ευρημάτων με τη δημιουργία διαφορετικών κατακόρυφων επιφανειών για τις πινακίδες υπομνηματισμού των έργων και άλλο πληροφοριακό υλικό. Μετά την επιμήκη κεντρική προθήκη εκθεμάτων και εποπτικού υλικού, στην αίθουσα (I) του β' ορόφου, ο επισκέπτης οδηγείται στην αίθουσα (II), όπου κυριαρχούν σε ελλειψοειδές βάθρο και υαλοπίνακα, που ακολουθεί την καμπύλη του βάθρου, τα πήλινα αγάλματα γυναικείων μορφών από τον ναό του προϊστορικού οικισμού της Αγίας Ειρήνης. Ο τρόπος έκθεσής τους

δίνει τη δυνατότητα της άμεσης θέασης όλων, της εικονικής προβολής τους στον τόπο εύρεσης (ναός προϊστορικού οικισμού) και της περιοπτης παρατήρησής τους.

Συγκεκριμένα, τα αγάλματα διατάσσονται σε κάτοψη στην πορεία μιας νοητής τεθλασμένης γραμμής, ζηττειδούς σχήματος, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται κατά μήκος του βάθρου σε τρεις παράλληλες σειρές. Ως προς την κατά πλάτος διάστασή τους τοποθετούνται ανάλογα με την κατάσταση διατήρησής τους. Στην πρώτη σειρά τοποθετούνται τέσσερα αγάλματα, που διατηρούνται σχεδόν ολόκληρα. Στη δεύτερη σειρά πέντε αγάλματα, εκ των οποίων στα τρία διασώζεται το άνω τμήμα των κορμών. Τα αγάλματα της τρίτης σειράς είναι τρία και διασώζεται το κάτω τμήμα των ενδυμάτων τους. Τα αγάλματα της δεύτερης και τρίτης σειράς εκτίθενται με τη σχηματική συμπλήρωση των μη διασωθέντων τμημάτων τους, σύμφωνα με τις αναλογίες τους (βλ. εικ. 3, σελ. 22).

Στον βόρειο τοίχο, πίσω από την ελλειψοειδή κατασκευή, υπάρχει μεγάλη φωτογραφία του «ναού» του προϊστορικού οικισμού της Αγίας Ειρήνης.

Οι κατασκευές της εκθεσιακής υποδομής χρωματίστηκαν σε δύο τόνους γαλάζιου. Βασικό κριτήριο της επιλογής του εσωτερικού χρωματισμού υπήρξε ο συνδυασμός με τον εξωτερικό χρωματισμό και η εναρμόνιση με το άπλετο φως και το φυσικό τοπίο του κυκλαδίτικου νησιού.

Τέλος θα πρέπει στο μέλλον να προβλεφθούν οι ανάλογες διαμορφώσεις και κατασκευές για την επίσκεψη στο Μουσείο ατόμων με προβλήματα μειωμένης κινητικότητας. Οι διαμορφώσεις αυτές περιλαμβάνουν: α) κατασκευή ράμπας ανόδου από το επίπεδο του δρόμου στο ισόγειο και β) εγκατάσταση ηλεκτροκίνητου καθίσματος ανόδου-καθόδου προσαρμοσμένου στην κουπαστή της σκάλας, που οδηγεί στον 1^ο και β' όροφο.

Εικ. 3. Αρχαιολογικό Μουσείο

Εικ. 4. Αρχαιολογικό Μουσείο